

REMISSYTTRANDE

Datum
2018 -04- 25

Dnr
760-18-8.1
Aktbilaga

2

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLM

reboot – omstart för den digitala förvaltningen (SOU 2017:114) *(Departementets diarienummer Fi2018/00106/DF)*

Justitiekanslern ska vaka över tryck- och yttrandefriheten samt värna integriteten och rättssäkerheten i den offentliga verksamheten. I Justitiekanslerns uppdrag ingår även att bevaka statens rätt och att medverka till att rättstillämpningen är effektiv och av hög kvalitet.

Genomgången av de förslag som läggs fram i betänkandet och de överväganden som görs där har skett med de utgångspunkter som Justitiekanslern, utifrån sitt uppdrag, främst har att beakta.

Justitiekanslern vill framföra följande allmänna synpunkter.

Det är vällovt att regeringen, bl.a. genom tillsättandet av Utredningen om effektiv styrning av nationella digitala tjänster, försöker åstadkomma en sammanhållen och effektiv styrning av utveckling, införande och förvaltning av nationella digitala tjänster. En fortsatt digitalisering av den offentliga förvaltningen och av allt fler delar av samhällets funktioner är både nödvändig och önskvärd. Men med den följer samtidigt en sårbarhet. Vi blir allt mera beroende av att de system som införs verkligen fungerar men också av att de inte kan missbrukas och inte heller riskerar att kränka enskildas integritet.

Med utvecklingen av digitala tjänster följer en allt mera omfattande behandling av personuppgifter. En felaktig hantering av sådana uppgifter kan drabba enskilda och kan också leda till skadeståndsansvar för staten. Ett exempel är de flera tusen skadeståndsanspråk Justitiekanslern haft att reglera med anledning av det s.k. Kringresanderegistret. Den felaktiga personuppgiftsbehandlingen orsakade rädsla och upprördhet hos många drabbade och kostade sammanlagt staten ca 130 miljoner kronor i beviljad ersättning till enskilda. Frågan om skadestånd och skadeståndsansvar med anledning av felaktigheter vid personuppgiftsbehandling behandlas inte i betänkandet. Den frågan bör enligt Justitiekanslern uppmärksammas i det fortsatta arbetet, oavsett om den personuppgiftsbehandling som blir aktuell ska omfattas av bestämmelserna i dataskyddsförordningen eller inte. Det handlar då både om att det måste finnas bestämmelser som gör det möjligt för enskilda att få kompensation vid olika typer av felaktig personuppgiftsbehandling men ännu mera om att digitala tjänster måste utformas med en sådan omsorg att felaktig behandling i största möjliga utsträckning kan uteslutas.

Det är svårt att överblicka vilka konsekvenser i form av ökade kostnader och arbetsinsatser av olika aktörer som ett genomförande av förslagen kommer att få, både generellt och för Justitiekanslern som myndighet. Under det fortsatta arbetet med de olika frågor som behandlas i betänkandet måste det rimligen beträffande varje enskild del noga analyseras vilken lösning som kan förväntas leda till mesta möjliga nytta i förhållande till beräknade kostnader.

Skälen för och effekterna av inrättandet av en ny myndighet för digitalisering av den offentliga sektorn utvecklas inte närmare i betänkandet. Justitiekanslerns erfarenheter av samarbetet med Statens servicecenter är att arbetet med att utveckla och införa digitala lösningar är både tidsödande, komplicerat och kostsamt. Problem och kostnader som i det fallet slutligt har drabbat de enskilda myndigheter som var utlovade bättre och billigare service. Det är därför viktigt att man vid det fortsatta digitaliseringsarbetet säkerställer att myndigheterna, särskilt de små och medelstora, får det konkreta stöd och de finansiella resurser som krävs för att den nya tekniken ska kunna leda till ökad kvalitet och effektivitet i förvaltningen.

Ärendet har föredragits av Alicia von Mangoldt. I beredningen har även byråchefen Anders Lindgren deltagit.

Anna Skarhed